

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/42/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713207954
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5713207954.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Potockého a členov senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v spore žalobkyne : R. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X, R., zastúpená J. J. I., advokátom so sídlom M. R. L. XX, XXX XX Martin, proti žalovanému: P. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX X. L. XXX, za účasti intervenienta vystupujúceho na strane žalovaného: Generali Poist'ovňa, a.s. so sídlom Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO: 35 709 332, zastúpený: JUDr. Gabrielou Reichovou, advokátkou so sídlom L. V. X, XXX XX R., o náhradu škody, v konaní o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 5C/127/2013-261 zo dňa 13. októbra 2016 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 5C/127/2013-280 zo dňa 16. novembra 2016, takto

rozhodol:

odvolanie žalobkyne proti výroku I. rozsudku okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom odmieta.

Rozsudok okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku II. zostáva nedotknutý.

Rozsudok okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom v časti výroku III., ktorou bola zamietnutá žaloba žalobkyne o zaplatenie 587,00 eur s príslušenstvom, potvrdzuje.

Rozsudok okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom v ostatnej časti výroku III., v celom výroku IV. a tiež vo výroku o trovách štátu zrušuje a vec v rozsahu zrušenia vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 332,35 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), konanie v časti o zaplatenie sumy 499,15 eur s príslušenstvom zastavil (výrok II.), vo zvyšnej časti žalobu žalobkyne zamietol (výrok III.), žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného priznal náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 45% (výrok IV.). Dopĺňacím rozsudkom zo dňa 16.11.2016 rozhodol, že Slovenskej republike sa voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 27,5%.

2. Okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súd dňa 24.05.2013 domáhala voči žalovanému náhrady škody z titulu bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia (v ďalšom texte už len SSU), účelne vynaložených nákladov spojených s liečením a vecnej škody, ktorú utrpela v súvislosti s dopravnou nehodou, ku ktorej došlo dňa 27.05.2011. Pokiaľ ide o skutkový dej, žalobkyňa vychádzala zo záverov zistených v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 13T/151/2011, podľa ktorých žalovaný viedol osobné motorové vozidlo zn. Audi v smere od Martina do Prievidze a v čase, kedy predchádzal nezistené nákladné motorové vozidlo, nevšimol si v protismere idúce osobné motorové vozidlo zn. Škoda - Felícia, do ktorého narazil a v ktorom sediaci spolujazdkyňa - žalobkyňa utrpela viaceré zranenia s potrebou liečenia a práceneschopnosti v

trvaní 7 týždňov. Žalobkyňa si z titulu bolestného uplatnila za zvyšných 165 bodov (za 160 bodov jej bolo plnené pred podaním žaloby) sumu 2.537,70 eur, za SSU si uplatnila 15.720 eur, za účelne vynaložené náklady súvisiace s vypracovaním posudkov o bolestnom a SSU si uplatnila 587 eur a z titulu vecnej škody (za stratu dioptrických okuliarov) si uplatnila 261,95 eur.

Vo vzťahu k nároku žalobkyne na náhradu bolestného okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že z uplatneného nároku bola suma 307,60 eur zaplatená intervenientom žalovaného dňa 16.04.2014 a v priebehu konania vzala žalobu späť o sumu 1.922,50 eur. Pokiaľ žalobkyňa zotrvala na bolestnom za položku 246a - 20 bodov z titulu traumatického šoku ľahkého stupňa vo finančnom vyjadrení 307,60 eur, okresný súd tento nárok považoval za dôvodný, a to s poukazom na posudky MUDr. Gemeša a MUDr. Štefánka.

Čo sa týka SSU, žalobkyňa pôvodne uplatnila nárok vo výške 15.720 eur, v priebehu konania došlo z jej strany k čiastočnému späťvzatiu žaloby v rozsahu nesprávne uvedenej hodnoty bodu, t.j. o 340 eur. Z nároku uplatneného žalobkyňou bola suma 4.614 eur zaplatená dňa 16.04.2014 intervenientom žalovaného, žalobkyňa vzala žalobu späť najskôr o sumu 3.930 eur a následne o sumu 1.179 eur. Konanie v časti o zaplatenie 3.930 eur bolo zastavené uznesením zo dňa 15.10.2013, v časti o zaplatenie 4.614 eur a 1.179 eur bolo zastavené uznesením zo dňa 21.10.2014. Celková suma po späťvzati uplatnená žalobkyňou predstavovala výšku 9.723 eur, okresný súd žalobu žalobkyne v časti uplatnenia SSU zamietol z dôvodu, že neboli preukázané podmienky pre priznanie zvýšenia nároku za SSU, vychádzajúc zo znaleckých posudkov MUDr. Gemeša, MUDr. Štefánka a MUDr. Bullovej.

V časti uplatnenia nároku za účelne vynaložené náklady spojené s vypracovaním posudkov o bolestnom a SSU okresný súd žalobe žalobkyne nevyhovel s poukazom na § 7 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z. z dôvodu, že uvedené výdavky nie sú výdavkami zdravotníckeho zariadenia, ktoré by malo takýto posudok spracovať. Zároveň poznamenal, že žalobkyňi bol uhradený nárok zo strany intervenienta žalovaného vo výške 25 eur, čo je primeraná náhrada za spracovanie lekárskeho posudku.

Vecnú škodu, ktorú si žalobkyňa uplatnila za dioptrické okuliare priznal okresný súd v rozsahu 24,75 eur, keď v tomto smere vychádzal z hodnoty okuliarov určenej znaleckým posudkom. Čo sa týka uplatnených úrokov z omeškania, okresný súd ich žalobkyňi nepriznal vôbec s odôvodnením, že bolo jej povinnosťou zdôvodniť tento nárok, čo neurobila a s touto skutočnosťou sa v konaní ani nijako nevysporiadala.

3. Proti výrokom I., III., IV. rozsudku podala odvolanie žalobkyňa, ktorá ho navrhla v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Vo vzťahu k nároku na náhradu škody z titulu SSU odvolaním namietala, že okresný súd jej mal priznať minimálne za 150 bodov podľa lekárskeho posudku MUDr. Gemeša a znaleckého posudku MUDr. Štefánka, napadnutému rozsudku a jeho odôvodneniu vytýkala, že okresný súd sa v tomto smere nijako nevysporiadal s lekáorskými posudkami a zároveň so znaleckými posudkami MUDr. Štefánka a MUDr. Bullovej. Vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie o nároku na bolestné namietala len to, že okresný súd jej mal priznať aj úrok z omeškania. Ďalej namietala závery okresného súdu, pokiaľ nimi argumentoval nedôvodnosť nároku uplatneného z titulu účelne vynaložených nákladov na lekárske posudky MUDr. Gemeša o bolestnom a SSU. V tomto smere poukázala na to, že tieto lekárske posudky boli spracované fundovane a ak okresný súd akceptoval pri lekárskom posudku o bolestnom 25 eur, mal náklady akceptovať aj pri lekárskom posudku o SSU. Vo vzťahu k vecnej škode žalobkyňa namietala len to, že okresný súd jej mal priznať aj úrok z omeškania.

Pokiaľ jej okresný súd nepriznal úrok z omeškania ani k jednému z uplatnených nárokov, v odvolaní poukázala na dokumenty doložené v súdnom spise i pripojené k odvolaniu. Všetky tieto dokumenty svedčia o tom, že nie je opodstatnené rozhodnutie okresného súdu o nepriznaní úrokov z omeškania. Petit rozsudku bol jednoznačne vymedzený ako nárok istiny a príslušenstva a ak žalovaný prípadne jeho intervenient plnili až po podaní žaloby, potom žalovaný sa dostal do omeškania a nároky z tohto omeškania mal súd priznať aj v prípade, ak jej žalobe vyhovel čo i len čiastočne. Nie je možné súhlasiť s odôvodnením okresného súdu, že nezdôvodnila príslušenstvo uplatnených pohľadávok a že sa s touto skutočnosťou žiadnym spôsobom nevysporiadala.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

5. Intervenient žalovaného vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žalobkyňa pri šetrení škodovej udalosti nepredložila potrebné lekárske správy, relevantná časť jej zdravotnej dokumentácie bola predložená až v priebehu konania, a to znalcovi pri spracovaní znaleckého posudku. Až v nadväznosti na znalecký posudok bolo možné v časti SSU považovať nárok za preukázaný. Nárok na SSU zo strany žalobkyne riadne preukázaný nebol, žaloba bola tak podaná predčasne a aj z tohto dôvodu nevznikol žalobkyňi

nárok na zaplatenie úrokov z omeškania. Čo sa týka nároku žalobkyne na zvýšenie SSU, nepreukázala, že by pred podaním žaloby podala v tomto smere návrh na uzavretie dohody v zmysle § 6 ods. 3 zák. č. 437/2004 Z.z. Postup podľa označeného ustanovenia je hmotno-právnu podmienkou na podanie žaloby ohľadne nároku na zvýšenie SSU, naviac v konaní nebolo predložené žiadne zdôvodnenie a dôkazy preukazujúce tento uplatnený nárok. Čo sa týka nákladov na vypracovanie lekárskeho posudku o bolestnom vo výške 240 eur a o SSU vo výške 372 eur, predložené príjmové pokladničné doklady na úhradu platieb za spracovanie lekárskeho posudku nepreukazujú vykonanie úhrady príslušnému zdravotníckemu zariadeniu. Žalobkyňa v danom prípade predložila lekárskeho posudok zdravotníckeho zariadenia, za ktoré posudok spracoval primár MUDr. Gemeš. V konaní ako listinný dôkaz predložili Cenník administratívnych výkonov v ambulanciách Univerzitnej nemocnice Martin, podľa ktorého vystavenie lekárskeho nálezu je účtované poplatkom vo výške 21,13 eur. Akékoľvek dodatočne vynaložené náklady inému subjektu ako zdravotníckemu zariadeniu, ktoré posudok vystavilo, sú neúčelne vynaloženými nákladmi. V súvislosti s bodovým ohodnotením SSU, položkou 255 (vážne duševné poruchy) poukázal intervenient na skutočnosť, že znalkyňa MUDr. Bullová v znaleckom posudku uviedla, že žalobkyňa v súčasnej dobe netrpí vážnou duševnou poruchou, je teda zrejme, že uvedené poškodenie bolo prechodného charakteru a na zdraví žalobkyne nezanechalo žiadne trvalé následky. Navrhol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - v ďalšom texte už len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote (§ 362 CSP) a má predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 364, § 365 CSP), vychádzajúc z viazanosti rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario za použitia § 219 ods. 3 CSP), podľa § 387 ods. 1 CSP v časti výroku II., ktorou bola zamietnutá žaloba žalobkyne o zaplatenie 587 eur s príslušenstvom potvrdil, v ostatnej časti výroku III. podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, odvolanie žalobkyne proti výroku I. podľa § 386 písm. b) v spojení s § 359 CSP odmietol, to všetko z nasledovných dôvodov:

7. Pokiaľ žalobkyňa výslovne podala odvolanie proti výroku I. rozsudku okresného súdu, ktorým bolo jej žalobe vyhovie v časti o zaplatenie 332,35 eur (čo do uplatneného nároku na náhradu bolestného za 20 bodov - 307,60 eur a tiež čo do uplatneného nároku na náhradu vecnej škody na okuliároch - 24,75 eur), odvolací súd jej odvolanie proti označenému výroku rozsudku okresného súdu odmietol ako odvolanie podané neoprávnenou osobou. Výrok I. napadnutého rozsudku je totiž výrokom vyhovujúcim, t.j. výrok, ktorým bolo rozhodnuté v prospech odvolateľky (hoci len čiastočne) a nakoľko žalovaný ani jeho intervenient odvolanie proti tomuto výroku nepodali, odvolateľka nie je v zmysle § 359 CSP subjektívne oprávnenou osobou na podanie odvolania proti označenému výroku rozsudku okresného súdu.

8. Odvolanie žalobkyne proti časti výroku III., ktorým okresný súd zamietol jej nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s liečením, uplatnený v rozsahu 587 eur (215 eur - časť nákladov vynaložených za posudok o bolestnom, 372 eur - náklady vynaložené na lekárskeho posudok o SSU) odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné.

Záverov okresného súdu (bod 18 odôvodnenia rozsudku) sú v tomto smere správne, odvolací súd s prihliadnutím na odvolacie námietky žalobkyne ďalej uvádza, že lekárskeho posudky o bolestnom a SSU vydala Univerzitná nemocnica Martin, nie MUDr. Gemeš. Pokiaľ žalobkyňa predložila doklad o zaplatení sumy 372 eur (č.l. 20 spisu), nešlo o poplatok v zmysle § 7 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z., ale o zaplatenie bližšie nešpecifikovaných nákladov poradenskej inštitúcie v zdravotníctve patriacej MUDr. Gemešovi. Žalobkyňa dôkaz vo vzťahu k nároku na zaplatenie sumy 215 eur (časť nákladov na lekárskeho posudok o bolestnom, ktorý mala uhradiť v celkovej sume 240 eur) nepredložila, v tomto smere dôkazné bremeno neuniesla.

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené zistenia a skutočnosti rozsudok okresného súdu v časti výroku III., ktorou bola zamietnutá žaloba žalobkyne o zaplatenie 587 eur s príslušenstvom zamietnutá, potvrdil.

9. Odvolanie žalobkyne smerujúce proti ostatnej časti výroku III. rozsudku okresného súdu odvolací súd vyhodnotil ako dôvodné. Podľa jeho zistenia, i keď to okresný súd vo výroku III. bližšie nešpecifikoval, by mala pozostávať zo zamietnutia nároku na zaplatenie sumy 2.307 eur (SSU za 150 bodov podľa položky 254 lekárskeho posudku zo dňa 09.02.2013 pri hodnote 15,38 eur za 1 bod), ďalej zo sumy

1.153,50 eur (50 % zvýšenie SSU za vyššie označených 150 bodov), zo sumy 2.307 eur (50% zvýšenie SSU za 300 bodov ohodnoteného položkou 304c znaleckým posudkom MUDr. Štefánka, ktoré bodové ohodnotenie SSU už bolo žalobkyni plnené v priebehu konania zo strany intervenienta žalovaného) a uplatnených úrokov z omeškania.

Čo sa týka nároku žalobkyne na náhradu SSU za 150 bodov podľa položky 254 uvedenej v lekárskom posudku zo dňa 09.02.2013 (č.l. 18 spisu) odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku je v tomto smere nepreskúmateľné, okresný súd v ňom vôbec neuviedol, prečo nepriznal žalobkyni SSU za položku č. 254, v bode 12 resp. 16 odôvodnenia uviedol len úvahy, prečo nepriznal žalobkyni zvýšenie SSU. Okresný súd mal ohľadne nároku žalobkyne na náhradu SSU za 150 bodov podľa položky 254 venovať v odôvodnení napadnutého rozsudku pozornosť o to viac, že o tomto nároku uvažoval aj znalec MUDr. Štefánek v znaleckom posudku č. 1/2014, dokonca MUDr. Bullová vo svojom znaleckom posudku č. 26/2015 uvažovala o ohodnotení SSU z titulu vážnych duševných porúch žalobkyne až v počte 260 bodov. Okrem toho zostala nezodpovedá ani otázka, prečo MUDr. Bullová ohodnotila SSU podľa položky č. 255 a na strane druhej MUDr. Gemeš s MUDr. Štefánkom podľa položky č. 254. Nakoľko okresný súd sa v odôvodnení rozsudku vôbec nevysporiadal s nárokom žalobkyne na náhradu SSU za 150 bodov podľa položky č. 254 lekárskeho posudku zo dňa 09.02.2013 i znaleckého posudku znalca MUDr. Štefánka, nepreskúmateľným je potom i záver okresného súdu v časti o nároku žalobkyne na zvýšenie SSU z titulu vyššie označenej položky.

Čo sa týka nároku žalobkyne na zvýšenie SSU za 300 bodov ohodnotených znaleckým posudkom č. 1/2014 znalca MUDr. Štefánka položkou č. 304c (poúrazové obmedzenie hybnosti driekovej chrbtice), odvolací súd vyhodnotil závery okresného súdu (bod 16 odôvodnenia) ako všeobecné, pričom v tomto smere bližšie neskúmal ako konkrétne sa obmedzenie hybnosti driekovej chrbtice prejavuje u žalobkyne v jej osobnom, rodinnom živote a v spoločnosti vôbec.

Odvolací súd ako všeobecné a nepresvedčivé vyhodnotil i závery okresného súdu o nepriznaní uplatnených úrokov z omeškania (bod 20 napadnutého rozsudku). Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že úroky podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka sú zákonným nárokom v prípade omeškania dlžníka s plnením peňažného dlhu, čo znamená, že vo vzťahu k úrokom nie sú potrebné osobitné zdôvodnenia v žalobe, ale zistenie, či úrok z omeškania z jednotlivých peňažných nárokov uplatnených žalobkyňou patrí alebo nie a ak áno, ktorým dňom sa dlžník dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu.

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené zistenia a právne úvahy rozsudok okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom v časti výroku III. a tiež v závislých výrokoch IV. a vo výroku dopĺňacieho rozsudku o trovách štátu zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Ďalší postup okresného súdu v novom konaní sa bude týkať riadneho odôvodnenia nového rozhodnutia vo vzťahu k nárokom žalobkyne o náhradu SSU za 150 bodov podľa položky 254, zvýšenia SSU z titulu tejto položky, zvýšenia SSU za 300 bodov podľa položky 304c uvedenej v znaleckom posudku č. 1/2014 znalca MUDr. Štefánka a tiež ohľadne úrokov z omeškania uplatnených žalobkyňou z jednotlivých peňažných nárokov.

10. Čo sa týka výroku II. rozsudku okresného súdu, tohto sa odvolací súd nedotkol, nakoľko voči nemu strany sporu odvolanie nepodali.

11. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti) .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

P o u č e n i e o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)